

mee.ririassa@rotterdam.nl

Heleen Ririassa

Kwartiermaker Culturele Transitie Rotterdam

Rotterdam, 4 maart 2025

Beste Heleen,

Hierbij sturen we, zoals je ons hebt gevraagd, een reactie op het concept deeladvies over de Transitie Cultuur Rotterdam.

We hebben veel te zeggen over wat er is geschreven en de reactietermijn is wat ons betreft wat kort voor een volledige inhoudelijke gezamenlijke reactie. We geven daarom graag op hoofdlijnen mee wat wij denken dat het meest relevant is.

Een kans voor verandering

We zien een kans in de verandering die hier kan worden ingezet, transitie genoemd. De recente ontwikkelingen in de sector - en in de adviseringsstructuur (het opheffen van de RRKC en de interim oplossing voor het nu lopende cultuurplan) - maken de weg vrij voor en vragen om het nadenken over en vormgeven van een nieuw model. Een model waarin al langer gekoesterde ambities, zoals meer aandacht voor domeinoverstijgend werken, meer aandacht voor stedelijke jongerencultuur en niet-academische disciplines (in het stuk nu geschaard onder The Culture) in een stroomversnelling kunnen worden gebracht.

Voor vernieuwing en insluiting

De cultuursector is geen homogeen geheel van gelijkgestemden. Binnen de sector is nood aan vernieuwing en meer ruimte voor die spelers en instellingen die tot dusver, in het huidige model, te weinig kansen krijgen en te weinig middelen tot hun beschikking hebben om hier een gelijkwaardig onderdeel vanuit te maken.

Een werkelijk inclusieve sector voorziet in een model waarin alle spelers toegang hebben tot de infrastructuur en de middelen. Dit model beperkt zich echter niet tot meerjarige subsidies zoals het cultuurplan, maar doet ook uitspraken over andere regelingen en projectsubsidies.

Focus op het adviesmodel

We denken dat het ten goede zou komen aan het advies, aan de sector en daarmee aan Rotterdam, wanneer het advies zich zou toespitsen op de - wat ons betreft - meest urgente vraag: welk (advies)model voor de verdeling van cultuurmiddelen kan de ambities van de stad het beste ondersteunen. De opgaven rond domeinoverstijgend werken en vastgoed kunnen daarin een rol spelen, maar hebben geen gelijkwaardige kern: zonder goed adviesmodel blijven we zonder vooruitgang. Wij denken dat het gebrek aan focus leidt tot een onvoldoende doorwrocht advies en dat hiermee de kans wordt gemist om een beter adviesmodel vorm te geven. Een model dat verdere noodzakelijke ontwikkelingen ondersteunt.

Dit is wellicht niet alleen een oproep aan jou, maar ook aan je opdrachtgever, de gemeente, om jou toe te staan deze focus aan te brengen.

Positionering

We onderschrijven de observatie dat de kracht van kunst en cultuur niet door iedereen op waarde wordt geschat en dat de positie van de sector zowel binnen als buiten de stad aandacht vraagt. We hebben echter vraagtekens bij een campagne waarvan afzender en de inhoud onduidelijk zijn voor het leeuwendeel van de sector die het onderwerp is. Het verstrekken van een opdracht aan een creatief team, als onderdeel van het adviestraject, vinden we daarom niet verstandig. Het belang van de transitie is focus op een goed geoutilleerde sector, die vanuit haar kracht haar eigen campagnes kan voeren. We werken graag verder aan de positie, voortbouwend op en in samenwerking met de wat er al is.

Visie, analyse en proces

Om goede focus aan te brengen in het advies is een heldere visie, een beeld van de meest gewenste situatie en een heldere analyse van waar de schoen nu wringt de basis om tot verandering te kunnen komen. Dit ontbreekt in deze versie. Zonder gedegen analyse kan in onze ogen geen werkelijke verbetering plaatsvinden, hooguit een verandering waarin evenveel wordt afgebroken als opgebouwd. Wij zijn gebaat bij een advies wat de randvoorwaarden, de scenario's schetst en daaruit tot concrete voorstellen komt.

Voor een evaluatie vanuit DO van het afgelopen proces en een aantal randvoorwaarden voor een nieuw adviesmodel verwijzen we je graag naar twee bijgevoegde papers.

Domeinoverstijgend werken onderdeel adviesmodel

De transitie van de cultuursector, en van de stad, is altijd on-going.

De sector wil met haar inzet, en alle individuele instellingen in hun eigen specifieke rol, een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de stad. Daar kan het domeinoverstijgend werken een positieve bijdrage aan leveren. Waarbij dit niet als verdienmodel wordt ingezet, maar als doel vanuit de maatschappelijke ambitie om domeinen met elkaar te verbinden, ten einde meer maatschappelijke meerwaarde te creëren. We zouden het toejuichen als een visie hierop onderdeel wordt van het nieuwe adviesmodel.

Tijd en realiteit

Na het opheffen van de RRKC in 2022 en de aankondiging van een transitie in het Prinses Theater is er veel gebeurd, maar inmiddels begint de tijd te dringen. Alles is er nu op gericht om voor eind dit jaar een voorstel door de raad te krijgen.

Dit is heel krap, vandaar onze vraag te focussen op een nieuw adviesmodel.

Ook daarna zal de tijd dringen. Het opzetten van bijvoorbeeld een fonds vraagt veel tijd en middelen, tegelijkertijd moet het nieuwe cultuurplanproces ingezet worden. Het is fijn als het advies ook hier rekening mee houdt, dit alles om te voorkomen dat we weer met een gehaaste ad hoc tijdelijke oplossing aan de slag moeten, zoals afgelopen cultuurplanperiode en daarmee de gewenste vernieuwingsslag missen.

Vriendelijke groet,

Cobie de Vos

Voorzitters Directeuren Overleg van Rotterdamse culturele instellingen

Léon van Geest

PS. Wij hebben deze brief geschreven met een werkgroep met leden die zich hiervoor hebben aangemeld vanuit het Directeuren Overleg. Deze hebben wij hierna voorgelegd aan onze leden, waarbij we van een aantal leden een terugkoppeling krijgen dat ze de brief wat 'mild' of 'braaf' vinden, gezien de zorgen die er leven over de concept deeladviezen.

Wij hebben ook alle leden van het Directeuren Overleg opgeroepen persoonlijk of vanuit hun instelling te reageren.

De werkgroep is bereid verder over bovenstaande in gesprek te gaan en is inzetbaar voor vervolgstappen in het proces. Wij zijn van plan in april alsnog een keer plenair bij elkaar te komen over de transitie.